

MALTA

**QORTI CIVILI, PRIM AWLA
MALTA**

**ONOR. IMHALLEF
MICALLEF JOSEPH R.**

Seduta tat-28 ta' Novembru, 2002

Citazzjoni Numru. 1740/2000/1

Emanuel VELLA

VS

LLOYD'S MALTA LIMITED, bħaala rappreżentanta ex lege u għalhekk għan-nom u in rappreżentanza tas-sindakat assikuratur esteru Lloyd's, u General Insurance Agency Limited, bħala aġenta u mandatarja ta' l-istess sindakat

Il-Qorti:

Rat l-Att taç-Ċitazzjoni mressaq fit-23 t'Awissu, 2000, li bih l-attur ippremetta:

Illi l-attur kellu polza valida ta' assikurazzjoni maħruġa mis-soċjeta' konvenuta General Insurance Services Limited għan-nom tas-sindakat assikuratur esteru Lloyd's, liema polza ġgib in-numru 3800152-31/1, u liema polza kienet tirreferi għall-vettura ta' l-attur tal-marka Ford Escort Mk5 Saloon bn-numru tar-reġistrazzjoni AAL-873;

Kopja Informali ta' Sentenza

Illi s-soċjeta' konvenuta Lloyd's Malta Limited hija r-rappreżentanta ġudizzjarja ai termini tal-liġi ta' l-imsemmi sindakat assikuratur esteru;

Illi fis-sitta u għoxrin (26) ta' Settembru elf disa' mija disgħa u disgħin (1999) l-attur ipparkja l-vettura tiegħu fil-Bajja ta' San Gorg, San Giljan;

Illi meta l-attur mar biex jiġbor il-vettura tiegħu induna li din kienet insterqet minn terzi li sa llum għadhom injoti kemm għalih u kemm għall-Pulizija li investigaw il-każ (rapport tal-Pulizija anness u mmarkat bħala Dok. EV1);

Illi l-polza ta' assikurazzjoni msemmija kienet tat-tip 'third-party, fire & theft', u għaldaqstant l-istess polza kienet tkopri ċ-ċirkostanzi tas-serqa premissa;

Illi l-attur għamel il-claim relattiv mas-soċjeta' konvenuta General Insurance Services Limited għad-danni li sofra;

Illi s-soċjeta' konvenuta General Insurance Services Limited, bħala aġenta u mandatarja tal-imsemmi sindakat, ġiet interpellata diversi drabi sabiex tgħaddi għall-likwidazzjoni u f'las ta' danni sofferti mill-attur iżda baqgħet inadempjenti;

Għalhekk l-attur talab lil din l-Onorabbli Qorti għaliex m'għandhiex għar-raġunijiet premissi, u prevja kull dikjarazzjoni oħra neċessarja:

1. Tiddikjara li s-soċjetajiet konvenuti, jew min minnhom, huma debitori ta' l-attur f'dik is-somma li għandha tiġi minn din l-Onorabbli Qorti likwidata, rappreżentanti danni sofferti mill-istess attur fl-incident tas-26 ta' Settembru 1999, fuq deskritti, meta l-vettura tal-attur bir-reġistrazzjoni AAL-873 insterqet minn terzi injoti;

2. Tillikwida d-danni sofferti mill-attur konsegwenti s-serqa tal-vettura msemmija;

Kopja Informali ta' Sentenza

3. Tikkundanna lis-soċjetajiet konvenuti, jew min minnhom, iħallsu lill-attur is-somma hekk likwidata;

Bl-ispejjeż, u bl-imgħaxijiet kontra s-soċjetajiet konvenuti, jew min minnhom, li huma minn issa ngunti għas-subizzjoni u bir-riserva għal kull azzjoni fil-liġi;

Rat id-Dikjarazzjoni maħlufa u n-Nota tax-Xieħda tal-attur;

Rat in-Nota mressqa fl-1 ta' Diċembru, 2000, li biha l-kumpannija mħarrka General Insurance Agency Limited eċċepiet:

1. Għalkemm hu minnu illi l-attur għamel claim mal-eċċipjenti dwar is-serq tal-vettura tiegħu, pero' l-kawża hija intempestiva stante li bejn il-partijiet lanqas biss sar kliem fuq il-valur reali tal-vettura u inoltre kien hemm problema dwar l-eventwali transfer tal-vettura għal fuq l-assikurazzjoni jekk tinsab wara li l-attur ikun tħallas il-kumpens, peress illi l-konvenut kellu 'restricted transfer' fuq il-vettura u kwindi mhux f'posizzjoni li jeffettwa ebda trasferiment peress illi l- vettura hi misruqa. Għal dawn ir-raġunijiet l-eċċipjenti ma għandhiex tħallas spejjeż tal-kawża;

Rat id-Dikjarazzjoni maħlufa u n-Nota tax-Xieħda tal-kumpannija mħarrka;

Rat il-verbali tas-smiġħ tas-17 ta' Jannar, 2001, u tal-20 ta' Frar, 2001, li bihom il-kawża tħalliet għall-probabbli ċessjoni fuq talba tal-partijiet;

Rat il-verbal tas-smiġħ tat-3 t'April, 2001, li bih l-avukati tal-partijiet għarrfu lill-Qorti li ma kienx seħħilhom jilħqu ftehim barra l-Qorti, u talbu li s-smiġħ tal-kawża jissokta;

Kopja Informali ta' Sentenza

Rat id-Degriet tagħha tas-26 ta' Ġunju, 2001, li bih u fuq talba magħmula miż-żewġ partijiet¹, ħatret lil Joseph Buttigieg bħala espert legali tekniku biex jagħti l-valur tal-vettura tal-attur;

Rat ir-rapport tekniku mressaq fl-14 ta' Jannar, 2002², u debitament maħluf fil-15 ta' Frar, 2002;

Semgħet ix-xhieda tal-partijiet;

Semgħet it-trattazzjoni tal-avukati tal-partijiet;

Rat l-atti kollha tal-kawża;

Rat id-Degrieti tagħha tal-10 t'April, 2002, 13 ta' Ġunju, 2002, u 7 ta' Novembru, 2002, li bihom ħalliet il-kawża għas-sentenza;

Ikkunsidrat:

Illi din hija azzjoni fejn l-attur qiegħed jitlob li l-kumpannija li magħha kien assikura l-karozza tiegħu tħallsu kumpens, wara li l-karozza tiegħu nsterqet;

Illi għal din l-azzjoni, l-kumpannija laqgħet billi qalet li l-attur beda l-kawża qabel waqtha, għaliex ma kienx ipprova jtkellem magħha dwar ħwejjeġ li għandhom x'jaqsmu mal-*claim* tiegħu u biex jagħtiha tagħrif meħtieġ biex tmexxi l-*claim*, qabel ma fetaħ il-kawża;

Illi, mill-provi li joħorġu mill-atti jirriżulta li l-attur kien sid tal-karozza tal-għamla Ford Escort Mark 5 Saloon, registrata AAL-873, li huwa kiseb għada f'Settembru tal-1994. Fis-26 ta' Settembru, 1999, waqt li l-karozza kienet ipparkjata fil-Bajja ta' San Ġorġ, f'San Ġiljan, insterqet. L-attur intebah bis-serqa tagħha għall-ħabta tad-9.00 ta' filgħaxija, meta mar fil-post fejn kien ipparkjata u ma sabhiex fejn ħalliha. Huwa ressaq rapport lill-pulizija mill-

¹ Nota f'paġ. 16 tal-pro`ess

² Paġ. 36 tal-pro`ess

ewwel³. Fil-jum li l-karozza nsterqet, il-karozza kienet assikurata mal-kumpannija m'harrka⁴, taht polza "*third part full, fire and theft*". L-attur kien ressaq il-*claim tiegħu* mal-kumpannija assikuratriċi l-għada li seħħ l-incident.⁵ Kienu saru għadd ta' laqgħat bejnu u l-assikurazzjoni, kienu nqalgħu xi problemi marbutin mat-trasferiment tal-vettura, u ntalbu dokumenti dwar il-fatti tas-serqa u dawk relattivi għall-karozza l-misruqa⁶ li kienu fil-karozza fil-ħin li nsterqet. Ftehim bejn il-partijiet dwar l-ammont tal-kumpens baqa' ma ntlahaqx. L-attur fetaħ il-kawża f'Awissu tal-2000;

Illi, skond ir-relazzjoni tal-espert tekniku, mibnija fuq verifiki li huwa għamel, jirriżulta wkoll li, fil-waqt tas-serqa, il-karozza kienet tiswa erbat elef u ħames mitt lira Maltija (Lm 4,500). L-ebda waħda mill-partijiet ma ikkontestat dik l-istima; l-attur qabel magħha⁷;

Illi, għal dak li jirrigwarda konsiderazzjonijiet ta' dritt li jinstiltu mill-fatti, il-Qorti tibda biex tgħid li l-eċċezzjoni waħdanija li tressqet dwar it-talba tal-attur mill-kumpannija m'harrka kienet dik tal-intempestivita'. Il-Qorti hija tal-fehma li din l-eċċezzjoni m'hijiex mistħoqqa u dan prinċipalment għaliex intwera li l-attur kien għamel il-parti tiegħu biex it-talba tiegħu tiġi ipproċessata mill-aktar fis mill-kumpannija assikuratriċi. Intwera li l-problemi kollha li nħolqu biex jitmexxa l-każ tiegħu kienu mnisslin mill-fatt innifsu tas-serqa, u, safejn wieħed jista' jara, l-attur għen f'kull stadju, biex it-talba tiegħu tiġi solvuta. Qal li saru għadd ta' laqgħat, u kien hu li ħabrek biex kulma kien meħtieġ għall-kumpannija assikuratriċi u li kien fis-setgħa tiegħu li jwettaq għamli. Imbagħad, intwera likien wara li huwa fetaħ din il-kawża li l-kumpannija assikuratriċi m'harrka qabdet il-barri minn qrunu u bdiet tikkunsidra bir-reqqa t-talba tal-attur;

Illi, minbarra dan, il-kundizzjoni li tqegħdet mill-kumpannija m'harrka dwar l-eventwali trasferiment tal-karozza f'każ li

³ Dok "EV2", f'pa[[. 19-20 tal-pro`ess

⁴ Dok "EV1", f'pa[[. 18 tal-pro`ess

⁵ Xhieda ta' Emanuel Vella 26.6.2001, f'pa[[. 29-30 tal-pro`ess

⁶ Xhieda ta' Adriano Cassar Galea 26.6.2001, f'pa[[.25-7 tal-pro`ess

⁷ Verbal tas-smigj 15.2.2002, f'pa[[. 38 tal-pro`ess

tinstab, ma kinitx, fil-fehma tal-Qorti, raġuni siewja biex il-*claim* ma jitmexxiex 'il quddiem. Sal-lum m'hemmx ħjiel li l-karozza nstabet, imma dan il-fatt waħdu ma jzommx lil din il-Qorti milli tqis fil-mertu t-talba tal-attur. Daqstant ieħor seta' sar mill-kumpanija mħarrka dwar it-talba tal-attur;

Illi, fuq kollox, ukoll jekk jista' jingħad li l-attur għaġġel biex ressaq din il-kawża qabel ma tkellem sewwa mal-kumpanija mħarrka (ħaġa li l-Qorti ma jirriżultalhiex li kien il-każ, fid-dawl tal-provi mressqa), l-azzjoni attriċi llum il-ġurnata giet "sanata" bil-*Jus superveniens*, billi sallum l-attur baqa' ma ngħatax ir-risarciment li kien qiegħed jitlob;

Illi, għall-bqija, jikkonkorru l-elementi kollha biex, megħluba din l-eċċezzjoni, l-pretensjonijiet tal-attur jintlaqgħu. Il-fatt tas-serqa m'huwiex aktar kontestat jew miċħud; il-valur tal-karozza fil-waqt tas-serqa gie stabilit; il-fatt li meta seħħ l-incident, il-karozza kienet koperta b'polza valida ta' assikurazzjoni huwa pruvat; u, fuq kollox, li l-ġrajja li seħħet kienet waħda li l-polza ta' assikurazzjoni kienet tkopri. Dawn il-fatti kollha jwasslu lill-Qorti biex issib li l-attur seħħlu jressaq fi grad konvinċenti l-każ tiegħu;

Illi, b'effett ta' dawn ir-riżultanzi, joħroġ li l-kumpanija mħarrka, fil-kwalita' tagħha premessa, hija marbuta kuntrattwalment li tagħmel tajjeb għat-telf li ġarrab l-attur minħabba s-serqa tal-karozza tiegħu;

Għal dawn ir-raġunijiet il-Qorti qegħda tiddeċiedi billi:

Tilqa' l-ewwel talba tal-attur u tiddikjara li l-kumpanija mħarrka, fil-kwalita' tagħha premessa, għandha tagħmel tajjeb għall-ħsara mġarrba minnu bis-serqa tal-karozza tiegħu registrata AAL-873, fis-26 ta' Settembru, 1999, u hija għalhekk debtriċi tiegħu;

Kopja Informali ta' Sentenza

Tilqa' t-tieni talba u tillikwida d-danni mgarrbin mill-attur fis-somma ta'erbat elef u ħames mitt lira Maltija (Lm 4,500);

Tilqa' t-tielet talba u tikkundanna lill-kumpannija mħarrka, fil-kwalita' tagħha premessa, tħallas lill-attur is-somma ta' erbat elef u ħames mitt lira Maltija (Lm 4,500) bħala kumpens in linea ta' danni;

Tiċċhad l-eċċezzjoni tal-kumpannija mħarrka bħala mhix mistħoqqa fil-liġi u l-fatt; u

Tikkundanna lill-istess kumpannija mħarrka tħallas l-ispejjeż tal-kawża, flimkien mal-imgħaxijiet legali fuq is-somma likwidata b'effett millum sal-jum tal-ħlas effettiv.

Moqrija

ONOR. JOSEPH R. MICALLEF LL.D.,
28 ta' Novembru, 2002

Charles Falzon,
Deputat Registratur,
28 ta' Novembru, 2002